

Anarkistinen kirjasto  
Anti-Copyright

## Puoluejuhlat on ohi: Poliitiikan ja demokratian tuolle puolen

CrimethInc.

CrimethInc.

Puoluejuhlat on ohi: Poliitiikan ja demokratian tuolle puolen

Haettu 17.8.2012 osoitteesta:

<http://takku.net/article.php/2008092209525456>

Teksti on ollut CrimethInc. -kollektiivilla työn alla jo vuosia.

Harbinger -lehdessä ilmestyneeseen aiempaan versioon perustunut käännös ”Mitä demokratian jälkeen?” julkaistiin antivaalit -blogissa. Tuon käännöksen pohjalta tämä teksti on päivitetty yhdenmukaiseksi lokakuun alussa 2008 julkaistun pamfletin ”The Party’s Over. Beyond Politics, Beyond Democracy” kanssa.

[fi.theanarchistlibrary.org](http://fi.theanarchistlibrary.org)



# Sisältö

Jokaisesta pienestä lapsesta voi isona tulla presidentti . . .	5
Enemmistön tyrannia . . . . .	6
Laillisuusperiaate . . . . .	8
Kuka häviää? . . . . .	9
Kapitalismi & Demokratia . . . . .	10
Ei ole sattumaa, että äänestyslipussa ei ole vaihtoehtoa vapaus. . . . .	12
“Katso, äänestyskoppi – demokratiaa!” . . . . .	12
Edustuksellinen demokratia on käsitteellinen ristiriita. . .	13
Joskus jostain ilmestyy ehdokas joka sanoo kaiken sen mitä ihmiset ovat keskenään puhuneet jo pitkään .	14
Konsensus . . . . .	15
Autonomia . . . . .	15
Ylätasottomat yhteenliittymät . . . . .	17
Suora toiminta . . . . .	17
Miten ratkaista erimielisyydet ottamatta yhteyttä viran- omaisiin . . . . .	18
Eläminen ilman lupaa . . . . .	19



le se laajennettuna koko yhteiskuntaan – se on elämä joka odottaa demokratian tuolla puolen.

Saattaa tuntua siltä että meidän ja tuon maailman välissä on ylittämätön kuilu, mutta yhteisymmärryksessä ja autonomiassa on se hieno juttu, että sinun ei tarvitse odottaa että hallitus äänestää niistä – voit toteuttaa niitä tässä ja nyt, yhdessä ympärilläsi olevien ihmisten kanssa. Käytäntöön laitettuna näiden elintapojen hyvät puolet ovat selvät. Muodosta oma autonominen ryhmä, joka ei vastaa teoistaan kenellekään paitsi itselleen, ja jahdatkaa vapautta itsellenne, jos edustajanne eivät tee sitä puolestanne – sillä he eivät voi tehdä sitä puolestanne.

*Nykymaailmaa hallitsee ”demokratia”. Kommunismi on kaatunut, kolmannen maailman köyhissä maissa järjestetään yhä enemmän vaaleja, kuten televisiosta näemme, ja maailman johtajat suunnittelevat tapaamisissaan paljon puhuttua ”globaalia yhteisöä”. Miksi sitten kaikki eivät vihdoin ole onnellisia? Ja miksi monissa demokraattisissa valtioissa vain alle puolet äänioikeutetuista käyttää äänioikeuttaan? Voisiko se johtua siitä, että ”demokratia” – jokaisen vallankumouksen ja vastarinnan pitkäaikainen tunnuksena – ei yksinkertaisesti ole tarpeeksi demokraattista? Mikä voisi olla demokraattisempaa?*

## Jokaisesta pienestä lapsesta voi isona tulla presidentti

Ei voi. Presidentillä on hierarkkinen valta-asema, samaan tapaan kuin miljonäärillä: yhtä presidenttiä kohti on miljoonia ihmisiä, jotka eivät ole presidenttejä. Miljonääreillä ja presidenteillä on muutakin yhteistä: ei ole sattumaa, että heillä on tapana olla tekemisissä keskenään, sillä he tulevat samasta etuoikeutetusta maailmasta, johon meillä muilla ei ole asiaa. Ja mitä miljonääreihin tulee, taloutemmekaan ei ole kovin demokraattista – kapitalismi jakaa varoja käsittämättömän epäoikeudenmukaisesti, ja tarvitet alussa aika paljon varoja tullaksesi presidentiksi.

Vaikka pitäisikin paikkansa, että jokaisesta voisi tulla presidentti, se ei auttaisi niitä miljoonia joista ei sitä tulisi, sillä heidän pitäisi kuitenkin elää vallan varjossa. Tämä on edustuksellisen demokratian luontainen rakenteellinen ongelma, joka ilmenee niin paikallisella kuin ylimmälläkin tasolla. Esimerkiksi ammattipoliitikoista koostuva kunnanvaltuusto voi tavata, keskustella kunnan asioista, ja tehdä säädöksiä kaiken päivää, ilman että he konsultoivat asukkaita, joiden täytyy olla töissä. Kun joku säädöksistä haittaa tai raivostuttaa asukkaita, heidän täytyy nähdä paljon vaivaa, ja käyttää vähäistä vapaa-aikaansa asiasta taistelemiseen, ja silti he

ovat taas töissä sitten kun valtuusto seuraavan kerran kokoontuu. Teoriassa asukkaat voivat vaihtaa valtuuston äänestämällä sinne toisia ehdolla olevia poliitikkoja ja poliitikoiksi haluavia, mutta heidänkin etunsa ja voimansa – poliitikkojen luokka kokonaisuutena – on ristiriidassa asukkaiden kanssa. Eivätkä asukkaat helposti lähde edes tähän puolueuskollisuuden tms. uskomuksien takia. Jopa erittäin epätodennäköisessä tilanteessa, jossa kokonaan uusi hallinto valittaisiin sellaisista ihmisistä, jotka haluavat kumota vallan epätasapainon poliitikkojen ja kansalaisten välillä, nämä tulokkaat väistämättä säilyttäisivät vanhan järjestyksen ihan vain hyväksymällä järjestelmän roolit – sillä poliittinen koneisto itsessään on tuon epätasapainon perusta. Saavuttaakseen päämääränsä heidän tulisi hajottaa hallinto, ja liittyä muuhun väestöön uudelleenjärjestämään yhteiskuntaa alhaalta ylös.

Mutta vaikka presidenttiä tai kunnanvaltuustoa ei olisikaan, demokratia sellaisena kuin me sen tunnemme olisi silti este vapaudelle. Jos nyt unohdettaisiinkin korruptio, etuoikeudet ja hierarkia, enemmistövalta ei ole vain sisäsyntyisesti alistavaa, vaan samaan aikaan paradoksaalisesti myös hajottavaa ja yhdenmukaistavaa.

## Enemmistön tyrannia

Jos joskus sattuisit olemaan mukana määrällisesti pahassa alakynnessä olevassa vähemmistössä, ja enemmistö äänestäisi että sinun on luovuttava jostain niinkin elintärkeästä asiasta kuten vedestä tai ilmasta, mukautuisitko päätökseen? Uskooko kukaan todella siihen, että on järkevää hyväksyä tietyn ryhmän auktoriteetti vain siksi että heitä on enemmän? Hyväksymme enemmistövallan, koska emme usko että se uhkaa meitä – ja ne, joita se uhkaa, on jo hiljennetty ennen kuin voimme kuulla heidän epäilyksiään.

Kukaan itseään lainkuuliaisiksi väittävä keskivertokansalainen ei pidä enemmistöperiaatetta uhkana. Tietoisesti tai ei, he ajattelevat itsellään olevan enemmistölle kuuluvaa valtaa ja moraalista

Vakavia erimielisyyksiä yhteisöjen sisällä voidaan monissa tapauksissa ratkaista ryhmien uudelleenjärjestämällä tai jakautumisella. Usein yksilöt, jotka eivät tule toimeen keskenään jossain tietyssä asetelmassa, saavat paljon enemmän aikaan toimimalla toisessa asetelmassa, tai rinnakkaisten yhteisöjen jäsenenä. Jos ryhmän sisällä ei synny yhteisymmärrystä, ryhmä voi jakautua pienempiin osiin joiden sisällä yhteisymmärrys voi syntyä – tämä voi olla hankalaa ja turhauttavaa, mutta on ratkaisuna parempi kuin se, että ryhmää koskevat päätökset tehdään jatkuvasti väkisin niiden toimesta joilla on eniten valtaa ja häikäilemättömyyttä. Kuten yksilöllä ja yhteiskunnalla, asia pätee myös eri ryhmiin: jos yhdessä työskentelyn hyödyt voittavat turhautumisen, sen tulisi olla riittävä kannuste ihmisille erimielisyyksien selvittämiseen. Jopa jyrkästi erilaisten yhteisöjen paras etu on siltikin rauhanomainen rinnakkaiselo, ja niiden täytyy jotenkin neuvotella keinot sen saavuttamiseen...

## Eläminen ilman lupaa

...on tietysti kaikkein hankalin kohta. Mutta nyt ei puhutakaan ainoastaan toisenlaisesta yhteiskuntajärjestelmästä, vaan totaalisesta ihmissuhteiden muutoksesta – sillä tarvitaan vähintäänkin sitä, jotta voimme selvitä niistä ongelmista joita lajimme tänä päivänä kohtaa. On turha huijata itseään – ennen kuin voimme saavuttaa sen, konfliktiin pohjautuvien suhteiden sisäinen väkivalta ja selkkkaus sen kuin kiihtyy, eikä mikään laki tai järjestelmä kykene suojelemaan meitä. Yhteisymmärrykseen perustuvissa rakenteissa ei ole tekaistuja ratkaisuja, ei tapoja konfliktien tukahduttamiseen ilman niiden selvittämistä; osanottajien täytyy oppia elämään rinnakkain ilman pakottamista ja alistamista.

Tämän uuden maailman ensimmäiset kallisarvoiset siemenet saattavat löytyä ystävyys- ja rakkaussuhteistasi, silloin kun ne ovat vapaita valtarakenteista ja luonnostaan yhteistyöhakuisia. Kuvitte-

leen – vaan otetaan itse valta pois niiltä. Ei osteta niiden tuotteita, ei työskennellä niille, sabotoidaan niiden mainostauluja ja rakennuksia, estetään niiden kokouksia alkamasta ja tuotelähetystyksiä saapumasta perille. He käyttävät itse samanlaista taktiikkaa saadakseen valtansa ylettymään meihin, myös sinuun – se vain näyttää oikeutetulta, koska he ovat ostaneet yhteiskunnan lait ja arvot jo kauan ennen kuin olit syntynyt.

Älä odota lupaa tai johtajuutta joltain ulkopuoliselta auktoriteettilta, älä ruinaa jotain ylempää voimaa järjestämään elämäsi puolestasi. Ota aloite omiin käsiisi!

## Miten ratkaista erimielisyydet ottamatta yhteyttä viranomaisiin

Jokaisen yksilön parhaiden etujen mukaisessa yhteiskunnallisessa järjestyksessä uhka yhteisön ulkopuolelle sulkemisesta tulisi olla riittävä ehkäisemään tuhoisinta tai epäkunnioittavinta käytöstä. Jopa silloin kun sitä on mahdoton välttää, ulossulkeminen on selvästikin humanitaarisempi lähestymistapa kuin vankilat ja teloitukset, jotka korruptoivat tuomareita yhtä paljon kuin katkeroittavat rikollisia. Ne, jotka eivät suostu kunnioittamaan toisten tarpeita, jotka eivät suostu sopeutumaan mihinkään yhteisöön, saattavat huomata tullessaan torjutuksi sosiaalisesta elämästä – mutta se on silti parempi kuin eristys psykiatriselle osastolle tai selliin, nykypäivän kaksi vaihtoehtoa moisesta käytöksestä. Yhteisöjen tulisi käyttää väkivaltaa ainoastaan itsepuolustukseen, ei omahyväiseen itsensä oikeuttamiseen niin kuin nykyinen epäoikeusjärjestelmäme sitä käyttää. Valitettavasti, maailmassa jota hallitaan voimalla, omaehtoiset yhteisymmärrykseen perustuvat ryhmät huomaavat todennäköisesti olevansa napit vastakkain niiden kanssa, jotka eivät siedä yhteistyöhakuisia tai suvaitsevaisia arvoja; näiden ryhmien täytyy olla varovaisia siinä etteivät ne menetä arvojaan niitä puolustaessaan.

auktoriteettia: jos ei todellisuudessa sitä kautta että he ovat poliittisesti ja sosiaalisesti ”maltillisia”, niin sitten teoriassa, koska he uskovat että kaikki vakuuttuisivat heidän perusteluistaan, jos he vain saisivat tilaisuuden esittää niitä. Enemmistöperiaatteen demokratia on aina nojannut vakaumukseen, että jos kaikki tosiasiat tuodaan esille, kaikki voidaan vakuuttaa siitä että on olemassa vain yksi oikea suunta – ilman tätä vakaumusta se ei ole muuta kuin lauman diktatuuria. Mutta vaikka ”asiat” voitaisiinkin tehdä yhtä selviksi kaikille, ikään kuin se olisi mahdollista, ihmisillä olisi silti yksilölliset näkökulmansa, motiivinsa ja tarpeensa. Tarvitsemme sellaisia sosiaalisia ja poliittisia rakenteita, jotka ottavat tämän huomioon. Rakenteita, joissa ei synny enemmistön joukkovaltaa eikä etuoikeutettua poliittista luokkaa.

Elämä demokraattisen vallan alla opettaa ihmiset ajattelemaan määrän ehdoilla, keskittymään enemmän julkiseen mielipiteeseen kuin omatuntoonsa; näkemään itsensä voimattomina, elleivät ole uppoutuneena massaan. Enemmistöperiaatteen demokratian juuret ovat kilpailussa: kilpailussa taivuttaa kaikki muut oman näkökulman taakse, välittämättä siitä onko se muiden etujen mukaista; kilpailussa enemmistön muodostamisessa valtaa käyttämään, ennen kuin jää muiden jalkoihin samassa pelissä – ja häviäjät (eli vähemmistöt) olkoot kirottuja. Samaan aikaan enemmistöperiaate pakottaa vallanhimoajat vetoamaan pienimpään yhteiseen nimittäjään, jotta he voivat kiihdyttää kilpailua pohjalle siitä kuka on kaikista ikävyyttävimpin, pinnallisim ja populistisim; demokratian alaisuudessa valta itsessään liittyy yksilöllisyyden sijaan vallitsevien tapojen noudattamiseen. Ja mitä enemmän valtaa keskittyy enemmistön käsiin, sitä vähemmän yksikään yksilö voi tehdä itse, oli hän sitten enemmistön sisä- tai ulkopuolella.

Väittäessään antavansa jokaiselle tilaisuuden osallistua, enemmistöperiaatteen demokratia tarjoaa täydellisen oikeutuksen niiden sortamiselle, jotka eivät toimi sen määräysten mukaisesti: jos he eivät pidä hallituksesta, miksi he eivät itse lähde politiikkaan? Ja jos he eivät voita siinä pelissä, jonka tarkoitus on rakentaa vallan-

käyttöön tarvittava enemmistö, eikö heidän ainakin annettu pelata? Tämä on samaa uhrin syyttelyä, jolla kapitalismia oikeutetaan: jos tiskaaja ei ole tyytyväinen palkkaansa, hänen tulisi työskennellä ahkerammin, jotta hän voisi myös omistaa ravintolaketjun. Toki jokainen saa tilaisuuden kilpailla, vaikka sitten eriarvoisista lähtökohdista – mutta mitenkäs ne jotka eivät halua kilpailla, jotka eivät koskaan alun perinkään halunneet vallan keskittämistä hallituksen käsiin? Mitä jos emme halua hallita tai tulla hallituksi?

## Laillisuusperiaate

Vaikka et uskoisi että niiden tarkoitus on jauhaa pois sopeutumattomuus siellä missä sitä esiintyy, sinun täytyy myöntää, että oikeusinstituutiot eivät korvaa oikeudenmukaisuutta, keskinäistä kunnioitusta ja hyvää tahtoa. ”Oikeudenmukaisen ja tasa-arvoisen lain” periaate on tänä päivänä niiden fetissi joiden etuja se suojelee (esim. pörssivälittäjät ja vuokranantajat). Periaate ei suojele ketään epäoikeudenmukaisuudelta, vaan se yksinkertaisesti vain luo uuden erikoistumisalueen, jossa valta ja vastuu luovutetaan kalliille lakimiehille ja tärkeileville tuomareille. Sen sijaan että se suojelisi yhteisöjämme ja ratkaisisi riitoja, tämä järjestely takaa sen, että yhteisöjemme taidot riitojen ratkaisemiseen ja itsepuolustukseen surkastuvat – ja niillä, joiden ammattiin oletettavasti kuuluu rikollisuuden lopettaminen, on oma lehmänsä ojassa rikollisuuden kasvattamisessa, sillä heidän uransa riippuu siitä.

Ironista kyllä, meille kerrotaan että tarvitsemme näitä instituutioita suojelemaan vähemmistöjen oikeuksia – vaikkakin parhaimmillaankin oikeusistuimien epäsuora tarkoitus on enemmistön lainsäädännön pakottaminen vähemmistölle. Todellisuudessa henkilö voi käyttää oikeusistuimia oikeuksiensa puolustamiseen vain silloin, kun hän pystyy luomaan riittävästi painetta asiansa ajamiseen sellaisella valuutalla jonka he tunnustavat; kiitos kapitalismin, ainoastaan vähemmistö voi tehdä näin, joten kiertotien

## Ylätasottomat yhteenliittymät

Itsenäiset autonomiset ryhmät voivat toimia yhteenliittymissä ilman että mikään niistä toimii auktoriteettina. Tämänkaltainen rakenne kuulostaa utopistiselta, mutta se voi itse asiassa olla hyvin käytännöllistä ja tehokasta. Sekä kansainvälinen posti että rautatie-liikenne toimivat tällä hetkellä juuri näin. Vaikka nämä kaksi esimerkkiä ovat valtioiden sisällä erittäin hierarkkisia, ne molemmat toimivat yhteistyössä, kuljettaen postia tai matkustajia maasta toiseen ilman ylimmäisen auktoriteetin puuttumista asiaan missään vaiheessa. Samaan tapaan yksilöt, jotka eivät ole asioista riittävän samaa mieltä voidakseen työskennellä yhden kollektiivin sisällä, voivat silti olla rinta rinnan eri ryhmissä. Idean toimimiseksi pitkällä tähtäimellä meidän täytyy tietysti juurruttaa seuraaville sukupolville sellaisia arvoja kuin yhteistyö, huomaavaisuus ja suvaitsevaisuus – mutta sitäkin tässä juuri tehdään, ja voimme tuskin onnistua huonommin kuin kapitalismin ja hierarkian kannattajat.

## Suora toiminta

Autonomia tarkoittaa sitä että toimit itse omasta puolestasi: sitä ettei odoteta vaatimuksien kulkemista normaalikäytännön kanavien kautta hukkuakseen paperivuoreen ja loputtomiin neuvotteluihin, vaan että sen sijaan rakennetaan omat kanavat. Jos halutaan ruokkia nälkäiset suut, ei anneta rahaa byrokraattiselle hyväntekeväisyysjärjestölle, vaan etsitään lähin paikka missä ruokaa menee roskeihin, kerätään se ja ruokitaan nälkäiset. Jos halutaan kohtuuhintaisia asuntoja, ei vedota kaupunginhallitukseen – se vie vuosia, ihmisiä nukkuu ulkona joka yö – vaan vallataan hylättyjä rakennuksia, avataan ne ihmisille, ja järjestetään ryhmiä puolustamaan niitä silloin kun poissaolevan vuokraisännän korstot saapuvat paikalle. Jos halutaan että yhtiöillä on vähemmän valtaa, ei pyydetä niiden omistuksessa olevia poliitikkoja asettamaan rajoja herroille.



puvaisia toisistaan. Kilpailuyhteiskunnassa omavaraisuuden ihanointi on salakavala tapa väittää, että ne jotka eivät riistä toisia, olisivat itse vastuussa omasta köyhyydestään; sellaisenaan se on yksi merkittävimmistä esteistä yhteisön rakentamiselle. Toisin kuin tämä läntinen harhakuva, autonomia tarjoaa vapaata keskinäisriippuvuutta yhteisymmärryksen jakavien ihmisten välillä.

Autonomia on byrokratian vastakohta. Ei ole mitään sen tehokkaampaa kuin ihmiset, jotka toimivat omasta aloitteestaan niin kuin parhaaksi näkevät, eikä mitään tehottomampaa kuin yrittää ylhäältä käsin ohjata kaikkien tekosia – ellei siis perimmäinen päämäärä ole toisten hallitseminen. Asioiden hoitaminen ylhäältä-alas-mallin mukaan on välttämätöntä vain silloin, kun ihmiset täytyy saada tekemään jotain mitä he eivät koskaan tekisi omasta tahdostaan; samaan tapaan pakotettu yhtenäisyys, välittämättä siitä kuinka horisontaalisesti se on tehty, voi voimauttaa ryhmää vain lannistamalla sen muodostavia yksilöitä. Silloin kun sen osanottajat eivät säilytä autonomiaansa, yksimielisyyteen keskittyvä konsensus voi olla yhtä sortavaa kuin demokratia.

Autonomiset yksilöt voivat tehdä yhteistyötä ilman että heidän täytyy olla samaa mieltä yhteisestä tavoiteohjelmasta, kunhan kaikki hyötyvät kaikkien osallistumisesta. Yhteistyötä tekevät ryhmät, aivan kuten yksilötkin, voivat näin ollen pitää sisällään riitoja ja ristiriitaisuuksia, ja silti voimauttaa osanottajiaan. Jätetään yhden lipun alla marssiminen armeijalle.

Loppujen lopuksi, autonomia tuo mukanaan itsepuolustuksen. Autonomisilla ryhmillä on syytä puolustaa itseään niiden tunkeutumiselta, jotka eivät tunnusta heidän oikeuttaan itsemääräämiseen, sekä laajentaa autonomian ja yhteisymmärryksen aluettaan tekemällä kaiken voitavansa pakottavien rakenteiden tuhoamiseksi.

kautta käy ilmi että, todellakin, oikeusistuimet ovat olemassa tietyn vähemmistön oikeuksien suojelemiseksi.

Oikeutta ei voida luoda pelkällä lakien kirjoittamisella ja toimeenpanolla; lait vain institutionalisoivat sen mikä on jo yhteiskunnan sääntönä. Terveen järjen ja myötätunnon noudattaminen on aina suositeltavampaa kuin tiukkojen ja persoonattomien säännösten toteuttaminen pakolla. Siellä missä laki on omaan säilymiseensä vahvasti sjoittaneen eliitin yksityisaluetta, järkevät ja myötätuntoiset joutuvat väistämättä syytetyiksi; tarvitsemme sosiaalisen järjestelmän, joka vaalii ja palkitsee noita ominaisuuksia, sokean tottelevaisuuden ja välinpitämättömyyden sijaan.

## Kuka häviää?

Toisin kuin sellaisissa päätöksenteon muodoissa joissa kaikkien tarpeilla on väliä, demokratiassa keskeistä on häviäjien ja ulkopuolisten mahdollisuuksien kutistaminen. On hyvin tunnettua että antiikin Ateenassa, ”demokratian kehdoissa”, hädin tuskin kahdeksasosa väestöstä sai äänestää. Naiset, ulkomaalaiset, orjat ja muut oli suljettu kansalaisuuden ulkopuolelle. Tätä pidetään yleisesti varhaisena kieroutumana, jonka aika on jo oikaissut, mutta voidaan myös tulla siihen tulokseen, että ulossulkeminen itsessään on demokratian kaikista keskeisin ja pysyvin ominaisuus: EU:ssa ja Yhdysvalloissa elää miljoonia ihmisiä, joiden ei myöskään sallita äänestää, ja ero kansalaisen ja ei-kansalaisen välillä ei ole merkittävästi hävinnyt kahden ja puolen tuhannen vuoden aikana. Jokainen porvarillinen omaisuuden omistaja voi keksiä tuhat syytä sille, miksi ei ole järkevää antaa jokaisen, johon päätös vaikuttaa, osallistua päätöksen tekoon, aivan kuten yksikään pomo tai byrokraatti ei unelmoi siitä, että he antaisivat työntekijöilleen tasa-arvoisen päätäntävällän työpaikasta, mutta se ei tee siitä yhtään vähemmän ulossulkevaa. Mitä jos demokratia ei syntynyt Kreikassa edistysas-

keleena kohti vapautta, vaan keinona pitää valta pois tietyistä käsisistä?

Demokratia on kaikista kestävin tapa pitää yllä jakoa vallanpitäjiin ja voimattomiin, koska se antaa suurimmalle mahdolliselle joukolle ihmisiä kannustimen puolustaa tuota jakoa.

Tästä syystä demokratian huippukohta – sen nykyinen nousukiito eri puolilla maailmaa – kulkee käsi kädessä vallan ja varojen ennenkokemattoman epätasaisen jakautumisen kanssa. Diktatuurit ovat sisäisesti epävakaita: voit teurastaa, vangita ja aivopestä kokonaisia sukupolvia, ja niiden lapset keksivät aina uudestaan taistelun vapaudesta. Mutta lupaa jokaiselle mahdollisuus olla diktaattori, mahdollisuus pakottaa ”enemmistön tahto” kanssaihmissensä päälle, sen sijaan että erimielisyydet selvitettäisiin kypsien aikuisten tavalla, ja voit rakentaa tuhoavasta oman edun tavoittelusta yhteisen rintaman yksilön vapauden mahdollistavaa yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä vastaan. Ja jos ympärillä on vielä alistavampia diktatuureja, joita osoitella ”ainoina” vaihtoehtoina, sitä paremmin voi aiheetta ylistää kaikkea sitä vapauslöpinää.

## Kapitalismi & Demokratia

Sysätään sivuun epäilyksemme demokratiasta siksi aikaa, että voimme pohtia sitä, voisiko se olla yhteensopiva kapitalismin kanssa, jos se olisi tehokas tapa ihmisten jakaa elämäänsä koskeva valta. Demokratiassa asioista perillä olevien kansalaisten oletetaan äänestävän valistuneen omaedun mukaan – mutta kuka hallitsee tiedonkulkua, jollei vauraat yritysjohtajat? He eivät voi muuta kuin vääristellä reportaasejaan omien luokkaetujensa pohjalta, ja paha niitä on siitä syyttää – ne sanomalehdet ja kanavat, jotka eivät välittäneet vieraannuttavista yhtiömainoksista, joutuivat ajat sitten pienemmistä tunnotuskista kärsineiden kilpailijoidensa syrjäyttämiksi.

## Konsensus

Yhteisymmärrykseen pyrkivää päätöksentekoa harjoitetaan jo nyt ympäri maailmaa, latinalaisen Amerikan alkuperäisväen yhteisöistä suoran toiminnan ryhmiin Euroopassa ja luomuviljelyosuuskuntiin Australiassa. Toisin kuin edustuksellisessa demokratiassa, osanottajat ottavat osaa päätöksentekoprosessiin jatkuvasti, ja niin tekemällä oikeasti hallitsevat jokapäiväistä elämäänsä. Toisin kuin enemmistöperiaatteen demokratia, yhteisymmärryksen prosessi arvostaa yhtäläisesti jokaisen yksilön tarpeita ja huolia; jos joku ei ole tyytyväinen lopputulokseen, on jokaisen vastuulla löytää sellainen uusi ratkaisu, jonka kaikki voivat hyväksyä. Yhteisymmärrykseen perustuva päätöksenteko ei vaadi ketään hyväksymään sitä, että toiset saisivat päättää hänen elämästään, mutta vaatii sen sijaan toisten tarpeiden huomioon ottamista – mutta se mitä tehokkuudessa menetetään, voitetaan kymmenkertaisesti sekä vapaudessa että vastuussa. Sen sijaan että ihmisiä pyydetäisiin hyväksymään johtajat, tai etsimään yhteistä asiaa itsensä yhdenmukaistamisella, yhteisymmärrys ottaa kaikki mukaan toimivaan kokonaisuuteen, samalla kun sallii jokaiselle oman itsemääräämisoikeutensa säilyttämisen.

## Autonomia

Jos haluaa olla vapaa, täytyy silloin kyetä itse hallitsemaan välitöntä lähiympäristöään ja oman elämänsä perusasioita. Kukaan ei ole sinua itseäsi pätevämpi päättämään siitä miten elät; kenenkään ei tulisi pystyä äänestämään siitä mitä teet ajallasi ja kyvyilläsi, ellet itse pyydä heitä tekemään niin. Näiden etuoikeuksien vaatminen itselleen, ja niiden kunnioittaminen toisilla, on autonomian vaalimista.

Autonomiia ei pidä sekoittaa niin kutsuttuun itsenäisyyteen: todellisuudessa kukaan ei ole itsenäinen, koska elämämme ovat riip-

virvokkeemme ja sosiaaliset rakenteemme; voimme tehdä oman valtamme, voimme luoda uuden yhteiskunnan vapauden ja yhteistyön perustalle.

## **Joskus jostain ilmestyy ehdokas joka sanoo kaiken sen mitä ihmiset ovat keskenään puhuneet jo pitkään**

Hän tuntuu ilmestyneen politiikan maailman ulkopuolelta. Tuntuu kuin hän olisi oikeasti yksi meistä. Kritisoimalla järjestelmää vakuuttavasti sen oman logiikan sisällä, hän taivuttelee ihmiset hienovaraisesti siihen että järjestelmää voidaan uudistaa – että se voisi toimia, jos vain vallassa olisi oikeat ihmiset. Näin ollen suuri määrä energiaa, joka olisi voinut mennä järjestelmän itsensä haastamiseen, ohjataan tukemaan taas yhtä ehdokasta, joka väistämättä epäonnistuu lupaustensa täyttämässä.

Mutta mistä nämä ehdokkaat tulevat? Ja mikä tärkeintä, mistä heidän ajatuksensa ja voimansa tulevat? Kuinka he kohoavat parasvaloihin? He saavat niin paljon huomiota vain turvautumalla yleisiin tunteihin; usein he yrittävät selvän tietoisesti käyttää ole-massaolevien ruohonjuuritason liikkeiden energiaa. Joten tulisiko meidän käyttää energiaamme heidän tukemiseen, vai sen voiman rakentamiseen, joka pakotti heidät alun perinkin ottamaan radikaaleja kantoja?

Useammin meidät terrorisoidaan keskittymään vaalispektaakkeleihin sillä mahdollisuudella, että meitä tulee hallitsemaan pahimmat mahdolliset ehdokkaat. ”Mitä jos hän pääsee valtaan?” Ajatella että asiat voisivat mennä vielä pahemmiksi!

Mutta ongelma on siinä, että hallituksella on alkujaankin niin paljon valtaa – muuten sillä ei olisi niin paljon väliä kuka istuu hallituksessa. Niin pitkään kun asia on näin, tulee aina olemaan tyraneja. Tästä syystä on yhä tärkeämpää laittaa energiaamme valtion vallan vastustamisen kestävään ratkaisuun.

Samaan tapaan äänestämässä on kyse valitsemisesta eri vaihtoehtojen väliltä, sen mukaan mitkä mahdollisuudet vaikuttavat eniten siltä mitä halutaan – mutta kuka asettaa vaihtoehdot, kuka määrittää sen mitä pidetään mahdollisena, kuka rakentaa halun itsessään, jos ei poliittisen järjestelmän vauraat patriarkat, sekä heidän veljenpoikansa mainos- ja pr-yhtiöissä? Poliitiikka on käytännössä pelkästään pienimmän pahan valitsemista muutamasta samanlaisesta vaihtoehdosta, joista kaikki on vastuussa ennen kaikkea rahoittajilleen. Totta kai puolueiden välillä on pieniä eroja sen suhteen kuinka paljon ne haluavat tukahduttaa henkilökohtaisia vapauksia, ja kuinka paljon laittaa rahaa pommeihin – mutta pääsemmekö koskaan äänestämään siitä kuka hallitsee ostoskeskusten kaltaista ”julkista” tilaa, tai ovatko työläiset oikeutettuja työnsä täyteen arvoon, tai mistään muustakaan kysymyksestä joka voisi vakavasti muuttaa tapaamme elää? Tällaisessa asioiden tilassa demokraattisen prosessin keskeinen tarkoitus on rajoittaa näkyvillä olevien mahdollisuuksien kirjoa vain niihin joista ehdokkaat voivat väitellä keskenään. Tämä lannistaa toisinajattelijoita, ja ruokkii yleistä ilmapiiriä siitä että niillä on vain kyvyttömiä utopioita – vaikka mikään ei ole utooppisempaa kuin luottaa siihen että omistavan luokan edustajat voisivat ratkaista oman ylivaltansa aiheuttamat ongelmat, eikä mikään ole kyvyttömämpää kuin hyväksyä poliittinen järjestelmä ainoana mahdollisena järjestelmänä.

Viime kädessä kaikista läpinäkyvinkin demokraattinen poliittinen prosessi tulee aina jäämään taloudellisten asioiden, kuten omaisuuden omistamisen, jalkoihin. Vaikka kykenisimme kokoamaan yhteen suureen yleiskokoukseen jokaisen, niin kapitalistin kuin vanginkin, mikä estäisi sen ettei markkinoita hallitsevat voimasuhteet tunkeutuisi kokoustilaan? Niin pitkään kun varat jaetaan epätasaisesti, rikkaat voivat aina ostaa toisten äänet: joko kirjaimellisesti, tai sitten lupaamalla heille palan kakusta, tai propagandan ja pelottelun keinoin. Pelottelu voi olla epäsuoraa – ”nuo radikaalit haluavat ottaa pois teidän kovalla työllä ansaitun omai-

suutenne” – tai peittelemätöntä kuin 1800-luvun vaalikampanjojen veriset jengisodat.

Näin ollen demokratia voi parhaimmillaankin palvelulla väitettyä tarkoitustaan silloin jos se tapahtuu niiden keskuudessa, jotka avoimesti vastustavat kapitalismia ja torjuvat sen lupaukset – ja niissä piireissä on sellaisia vaihtoehtoja joissa on paljon enemmän tulkua kuin enemmistöperiaatteessa.

## **Ei ole sattumaa, että äänestyslipussa ei ole vaihtoehtoa vapaus.**

Vapaus on toiminnan piirre, ei tyhjiössä olemassa oleva tila: se on palkinto joka täytyy voittaa päivittäin, ei kellarissa säilytettävä omaisuus joka tuodaan kiillotettuna paraateihin. Vapautta ei voi antaa – korkeintaan voi vapauttaa toiset sellaisista voimista, jotka estävät niitä löytämästä sitä itse. Todellisella vapaudella ei ole mitään tekemistä äänestämisen kanssa; vapaana oleminen ei tarkoita sitä että olet vain vapaa valitsemaan eri vaihtoehtoista, vaan että voit ylipäätään aktiivisesti osallistua vaihtoehtojen luomiseen.

### **“Katso, äänestyskoppi – demokratiaa!”**

Jos vapaus, jonka puolesta niin monet sukupolvet ovat taistelleet ja kuolleet, ilmentyy parhaiten silloin, kun äänestyskoppissa oleva ihminen raapustaa ennakkoon annetun numeron äänestyslippuun, ja palaa sen jälkeen tekemään työtä ympäristössä, joka ei ole hänen valtassaan yhtään sen enempää kuin tuntia aiemmin, niin vapautumista kannattavien esi-isiemme ja suffragetti-isoäitiemme perintö ei ole jättänyt meille muuta kuin lavastetun korvikkeen siitä todellisesta vapaudesta jota he halusivat.

Todellista vapautta kuvaa paremmin kollegoidensa kanssa improvisoiva muusikko. Nautinnollisessa, silmin nähden vaivattomassa yhteistyössä he luovat oman ääni- ja tunneympäristönsä,

muuttaen maailmaa joka vuorostaan muuttaa heitä. Tämä malli voidaan siirtää jokaiseen vuorovaikutukseen, jolloin saadaan aikaan laadullisesti jotain aivan muuta kuin nykyjärjestelmä: harmonia ihmisten välisissä suhteissa ja toiminnassa. Päästäksemme täältä siihen, meidän on luovuttava äänestämisestä arkkityyppisenä vapauden ja osallistumisen ilmaisuna.

## **Edustuksellinen demokratia on käsitteellinen ristiriita.**

Kukaan ei voi edustaa valtaasi eikä etujasi puolestasi – sinulla on valtaa ainoastaan toimimalla, ja ainoastaan mukana olemalla sinä itse voit tietää mitkä etusi ovat. Poliitikkojen ura perustuu väitteeseen siitä että he edustavat muita, ikään kuin vapautta ja poliittista valtaa voisi pitää valtakirjalla; itse asiassa he ovat pappissääty, joka vastaa teoistaan ainoastaan itselleen, ja heidän olemassaolo itsessään on todiste päätösvaltamme riistämisestä.

Äänestäminen vaaleissa on voimattomuutemme ilmaus: se on sen tunnustamista, että voimme lähestyä yhteiskuntamme varoja ja mahdollisuuksia ainoastaan pappissäädyn välikäden kautta. Antamalla heidän esivalmistella vaihtoehtomme, luovutamme näille poliitikoille oikeutemme kontrolloida yhteisöjämme, samaan tapaan kuin olemme jättäneet teknologian insinööreille, terveydenhuollon lääkäreille, ja elinympäristömme hallinnan kaupunkisuunnittelijoille ja kiinteistövälittäjille. Päädymme elämään meille täysin vieraassa maailmassa, vaikka meidän työvoimamme onkin sen rakentanut, sillä olemme käyttäytyneet kuin unissakävelijät, jotka johtajiemme ja erikoisosajiemme ylläpitämä monopoli on hypnotisoinut rajaamalla meiltä kaikki mahdollisuudet.

Mutta meidän ei tarvitse yksinkertaisesti vain valita presidenttiehdokkaiden, virvoitusjuomatuotemerkkien, televisio-ohjelmien ja poliittisten ideologioiden välillä. Voimme tehdä omia päätöksiämme yksilöinä ja yhteisöinä, voimme tehdä omat herkulliset